

**Sermones prestantissimi viri Ro|berti de Litio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professo||ris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxij. vi. no.Maij.

Feria quinta in cena d[omi]ni de exemplis a [christ]o nobis exhibitis.
Sermo. xxvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

LXV
Feria. V. in cena dñi. Sermo LXVI

pro detimento: simo cū merito t be
nedictione dei sacramentū corpus fi
lii eius dñi nři iſu rpi: qui est bñdict
t laudabilis p infinita ſc̄la ſclor. Amē.
¶ Feria quinta in cena dñi: de exēplis
a rpo nobis exhibitis: in quibus eum
sequi debemus t precipue tēpore ſacre
eucharistie communiois. Sermo. lxvi.

Eemplū enim
dedi vobis vt quēadmo
dñ ego feci: ita t vos fa
ciat. Dylīmū iſu ver
ba ſunt iſta Jobis. viii.
c. t in euangelio hodierno. Susceptu
ri ſacramētū hodierna die
vel in prima ſolēnitate paſchali diligē
tenter: ac ſollicitate inuigilare debem⁹:
vt ad illud accedam⁹ cū omni mundi
cia: puritate ac reuerentia. Id autē face
re poterim⁹ ſi voluerimus imitari erē
playitutū: que docuit nos ipse xp̄s in
ultima ſua cena. In illa nāq̄ docuit
nos oēs qđ comunicando eſſemus fa
ctū. Iccirco in preſenti ſermone pro
morali declaratioe euāgelij de exēplis
moralib⁹ ſp̄italiter in eo contentis: t a
dño iſu rpo nobis oblat⁹ erim⁹ tracra
turi: qm̄ ad illa rps iſus nos i ſbis i
thematē pmiſſis inuitat. ¶ In qb⁹ ro
tu euāgelium hodiernum complectēdo
ſp̄tē exēpla deuotissima declarabim⁹.

Prima d: memorāde mortalitatis.
Sedm cōſummande charitatis.
Tertium tolerande aduersitatis.
Quartū cōtemnende proſperitatis.
Quintū obſeruande caſtitatis.
Sextum exercende humilitatis.
Septimum deſiderāde felicitatis.
Qualiter rps docuit nos exēplo ſuo
memores eſſe mortis acerbiflame quaz
p nobis pcr̄tib⁹ ex charitate t amore
patientiſſime tolerauit. Caplin. s.

Rimū exēpla qđ rps nobis
exhibuit dicit memorāde
mortalitatis. Ipſe etenī me
mor erat mortis ſue qđ euā
gelista exp̄mit dices Job.

viii. Ante diē festū paſche: ſciens iſus
qđ venit hora ei⁹ vt tranſeat ex hoc mū
do ad patrē: cū dileriſſet ſuos qđ erant
in mundo in finey dilerent eos. Pro qđ
verboꝝ declaratioe tria ſunt narrāda.
¶ Primum quid per hoc nomen paſcha
intelligat. Et ad hoc ſic dicit Aug. ſup
Job. Paſcha nō ſicut qđam eſtūant
grecū nomē eſt: ſed hebreū. Opportu
nissime tū occurrit in hoc noīe quedā
cōgruētia vtrarūq; liguarū. Quia em
pati grece paſchi d: t ideo paſcha paſ
ſlo putata eſt: vel hoc nomen a paſſio
ne ſic appellatū. In ſua ḫo lingua hoc
eſt in hebreo paſcha tranſitus d: pro
pterea qđ tunc p̄mū paſcha celebrauit
ppl's dei: qđ er egypto fugiens rubruꝝ
mare p̄trāuit. In autē illico de lyza d̄
cebat paſcha iudeoz trāfir̄eo qđ tunc
angels trāſiſt p egyptū interficiēt p̄
mogenita egyptioz: t filios iſrael ſal
uās. ¶ Secundū notādū qđ paſchale festū
apud iudeos incipiebat a vesp̄a diei i
qua luna erat. viii. Dies autē festiuſ
apud eos incipit a vesp̄a vnius diei: t
durat vſq; ad vesperā ſequentis diei.
vñ Leuit. xxiij. c. d: a deo. A vesp̄e vſq;
ad vesperū celebrabitis ſabbata vra: t
ſic dies paſche ſolēnis erat luna. xv. p
pter qđ eūdē diē quē Jobes nomiāt
ante diē festū paſche ppter naturaleꝝ
diſtincțione dierū. Marcus noſat p̄i
mū diē aymoꝝ: qđ aveſte precedentis
diei incipiebat comedere ayma. Qua
re ſim Diero. om̄iesq; theologos. di. xj.
qrti. tenendum eſt qđ iſus fecit cenam
luna. viii. t paſsus eſt luna exiſtē. xv.
¶ Tertiū notādū qđ ſicut rps recorda
batur morti de primo ſibi imminentis:
ita t qui vult coīcare mortem rpi ad
ſuā mētē reuocare d: hoc docuit apl's
cū dixit. J. Lox. vi. Quotientiſcungz mā
ducabitis panem hunc: t calicē biberz
mortem domini annuciabitis donec
veniat.

¶ Qualiter rps nos docuit exēplo ſuo
vt memores ſim⁹ imēſe charitatis ſue:
qua nos dilexit. Caplin. u.

Feria. V. in cena dñi.

Sicut erēplūz quod docuit nos xp̄s dī plurimānde charitatis: s. de quo euangelista scribit. Job. xiiij. Cū dileret suos q̄ erāt in mūndo: ē fīnez dilexit eos. i. bīm glo. maiora signa dilectionis ostendit. Dilexit nāq̄ dñs seruos suos iustos & sanctos: eosq; peccatores: p̄ eis patēdot moriēdo. Ob quod Hiero. ad Damasuz papā de filio pdi go ait: Que maior: pōt esse clemētia: q̄ vt dei filius hoīs putaref: decē mēsiū fastidia sustinere: part⁹ expectaret aduentū: p̄ singulas adolesceret etates: & post contumelias: post flagella: post spinae: post liuores: post coronā spinei: p̄ affixus in cruce q̄nq; pepēdit. Ab eleuabat ad patrē in sacrificiū vel p̄ nū vt te ad amplexus amicabiles mātaret. Vide aīa mea ne igrata sis in ito cumulo bīficioz. Ingratitudine est perēptoria salutis: hecille. Cū xp̄s cōspicit hoīem q̄ nō diligētōz rif de illo. vt Aug. in q̄r li. v. anno bīses. dī. Cū esset vniuersus pris mēris ciliaui te: cū inter mōtes & silvas erreres: q̄sui te: humeris meis portauit: laborauit: sudauit: caput mēn spinae ap̄ posuit: manus meas & pedes clavis ap̄ feci: lancea latus mēu aperui: vt rem hi copularem: & tu dūdens o me. Q̄ualiter xp̄s nos exēplo suo docuit at uersalibētā animo tolerare tū mōtūtionib⁹ esse patientes. Lapſus
Eritū exēplūz q̄d nobis ip̄sē
dit dī: tolerāde aduersitatem.
Tolerauit cīiū iudā pōtūz
sūū equo & parientiū iacopos
i cena retinuit cōmunicant
eū cū alijs disciplīnis: se ei⁹ p̄tū osū
faceret manifestū: vt hī. i. g. i. i. a. i. q̄.
& hoc euangelista exp̄st̄ cu dūt̄ Job.
xiiij. Et cena facta: sc̄z quātū ad clam
agni paschalīs: nō tū cōplerā quātū
ad alia cibaria. Sequit̄ cū diabolū in
missit̄ in cor: vt tradaret̄ cū iudā: i
monis scharioti: s̄z fm' Nicō. de hīz
die precedēt̄ eū vēdiderat̄ s̄gōtē
diaboli hanc p̄ditionē in cor: ip̄sē mō
teris. Sequit̄ rex: sc̄z q̄oia dedit̄ o
pater in manus: & q̄ a deo emittit̄ ad
dēū vadit̄. Que verba exponēs. Ego:
mī. moral. ait: Sc̄bārem q̄ in manū
sua ip̄sē etiā p̄secutores accepērat̄ ve
ip̄se in se ad viuū pierat̄ intoquere
qcqd cox̄ cōtra se maliciā p̄misit̄ sen
ret. O quātā erat parientia t̄ lōgannit
tas bñdici ielu p̄i: q̄i i cena illa refi
ciebat p̄dītoē: videbatq; cor eius ma
lignū: & tū nō enciebat enī: nō ostendeb
at sibi turbulentā faciē: nō inferebat
cētumelias illis cōvīta. H̄ modis cīiū

Sermo

LXVI

māsuetissimi squātū ī se erat: q̄rebat re
uocare illū a cogitatu maligno. O pa-
tiēta suictissimi xp̄i iesu bndicti. Vāc
docuit nos vbo cū dixit Lu. xxi. In pati-
en iāvā possidebiti aiasvras. et Mat.
v. Ut q̄ psecutione patiunt̄ pp̄ter in-
sticā qm̄ ipoꝝ ē regnū celor. De patiē-
ta aut̄ laudibꝫ multa dicta sunt a nob̄
ī ope de vtutibꝫ: iō paucā h sufficiāt.
Q Qualr xp̄s nos exēplo suo docuit cō-
tēnere psp̄era mūdi huiꝫ: et ne ī illis fi-
duciam habeant. Caplin. iiiij.

Uartū exēplū qd̄ xp̄s nos de-
dit cōtēnēde fuit psp̄atis.
q De q̄ euāgelista scribit Job.
vii. Surgit a cena et ponit ve-
stimenta sua. i. deponit. p̄ hoc
innuēs deponēdū esse oēm sc̄li huius
affectū neq; cōfidēdū esse in bonis pre-
sentis vite. Qd̄ Piero. dicit: sic scribēs
in ep̄la ad eruperatū. Si fieri pōt imi-
tare ioseph: et egyptie dñe palliū dere-
lineque. nudus xp̄: nudū sc̄que. Nec so-
lū a xp̄o eiusq; sc̄tis: verūterā a gētili-
bus sp̄ monemur: vt huiꝫ vite gaudia
parupendam̄ respuamusq; oīa bona
eiꝫ. Unī et Sēn. ad Lucillum ait: Noli
būc trāq̄litati cōfidere. Et itex ad eū
dē. Clamo vitate q̄ vulgo placent q̄ ca-
sus ad dē fortuitū bonū suspicioſi pa-
uidiq; subſtitue. Et fera t pīſeſ ſepe ali-
qua oblectatione decipit: munera iſta
fortune putatis iſtide ſunt. Quisquis
veſtrū tutā agere vitā volet: iſta viſca-
ta biſtia deuitet q̄ plurimū: in qbus
hoc quoq; miſerrimi fallimur: q̄ dum
h̄re putam̄ i p̄cipitia cursus iſte deduci-
cit: et huiꝫ eminēt̄ vite exit̄ cadere eſt.
Q Qualr xp̄s exēplo suo nos docuit ob-
ſeruare et custodire ſibi valde acceptas
virtutem castitatis. Caplin. vi.

Uartū exēplū a xp̄o nobis da-
tū fuit obſeruāde castitatis.

q Qd̄ euāgelista explicauit cū
dixit Job. viij. Et cū accepis-
ſer linteus precinxit ſe. Nos
etia lūbos p̄cinctos habere debemus.
Em illud Lu. xiij. Sint lābi vñi p̄cicti.

Que ſ̄ba exponēs Brege. in homelias;
ait: Lūbos em̄ p̄cinctim̄ cū carnis lu-
turiā p̄ p̄tētā coartam̄. Et vt dicit
Aug. quē allegauim̄ in fmōde de luxu-
ria. Inter oīa ip̄ianox certamia durio-
ra ſunt plia caſtitatis: in qbꝫ quoridia-
na eſt pugnat rara victoria. O quanta
multitudine dānaf pp̄ter vitia carnis.
Ecq; explicet quot ſunt illi q̄ vt perſi-
ſit in miserijs et turpitudine cōſiterit
cōmunicare poſponit. Quis etiā enu-
meret quor inueniunt̄ q̄ poſt p̄petrata
nefandissima et feridissima petā carnaſ-
lia p̄e verecūdia illa nō cōfitent et ſine
vera emēdatiōe p̄ſcie accedūt ad ſacré
cōmunionē. O ifelit̄ p̄ditio talū ſic fa-
ciētū: q̄ iudicū dei māducāt et bibūt.
Q Qualr xp̄s exēplo ſuo nos docuit vt
hūilitat̄ exercititia nō recuſem̄. Lp. vij.

Sextū exēplū qd̄ xp̄s nobis
tribuit dī exercēde humili-
tati. De quo euāgelista ſub-
dit. Deinde miſit aquaz in
peluiz cepit lauare pedes
discipuloꝫ et extergere linteo quo erat
precinct⁹. O qd̄ erat videre regē ange-
loꝫ: et dūm celī et terre genuflexū ante
pedes discipuloꝫ et manibꝫ pp̄ius co-
trectatē et lauatē pedes illos ſordidos
et lutulos. Interroga eū aīa mea: et dic
illi. Cur o bone iefū tātū te hūilias: vt
defatigat̄ et madefact⁹ ſudore pedes
disciplis tuis laues? Et r̄idebit tibi p̄
nus. O aīa mea. Et haritas q̄ me traxit
vſq; ad exinanitionē vſq; ad formā ſer-
ui: ipa me ſic hūiliare cōpellit. Quinī
mo et matora hūilitatis cōficia ſuſcipe
coget: cū die crastia crucifix⁹ et nud⁹ cū
latrōibꝫ deputaboz. Mat. xij. Et diſci-
re a me oēs: q̄r miti ſuz et hūilis corde.
Q Qualr xp̄s exēplo ſuo nos docuit vt

deſiderem̄ ſupernā felicitatē. Lp. vij.
Eptumū exēplū qd̄ xp̄s nobis
dedit dī deſiderade felicitat̄.
q; petrū idurit vt deſideraret
h̄re p̄c ſecū. Dicit ergo iohāz
nes. Venit ergo ad ſimōne petrum. Et
dixit ei petrus. Domine tu mihi lauas
84 iij

Feria. V. in cena dñi. Sermo LXVI

pedes. In passu hoc dubitare solēt qdā vtrū ipsi lauerit pedes discipulorū aliorū p: ius qdā Petri. t̄ Origen. oicit p: sic: q: incepit lauare a minorib;. Sed non videt verisimile ut dicit Nlico. de lyra. si transisset p: oēs alios: qm̄ alijs eoz vel plures recusassent hāc lōtione sicut t̄ petrus. Et ideo alij doctores dicunt qdā primo venit ad petrū: propter qdā alij discipuli audita reprehensiōe petri nō fuerunt ausi ultra iam recusare. Q: ergo euangelista dicit cepit lauare t̄c. Et postea subdit. Venit ergo ad s̄monem. nō est p: hoc intelligendum qdā alios lauerit ante ipm: sed euangelista p: ius dixit factū in generali potea ex̄plīcat modū in particulari: incipiēs a Petro qdā dicit: Dñe tu lauas pedes. i. tu vis lauare pedes mibi peccatori tu qui es fili⁹ dei. q. d. nullo modo decet. Stimule verbū dixit in principio sue cōversationis Lx. v. Exi a me: qdā hō p̄cōr sum. R̄ndit iesus t̄ dixit ei: Qd ego facio tu nescis modo: scies aut̄ postea. i. Bm Chysso. humilitatē hui⁹ doctrine. Et qud̄ humilitas sufficit in deum du cere. Dicit ei p̄terus. nō lauabis mihi pedes in eternū. i. nuncq; Bm Aug. ac si diceret nunq; sustinebo vt tu laues pedes meos. Et Bm Nlico. de lyra. licet p̄terus hoc faceret bono zelo: t̄n̄ indiscrete hoc faciebat: qdā cū ipsi non posset errare nō debebat voluntati ei⁹ aliquo modo resistere. Iccirco r̄ndit ei Jelus. Si nō lauero te nō habeb p̄te meū. Qd̄ moraliter t̄ traliter intelligēdo nullus p̄t̄ habere partē cū ipso in gloria celesti nisi lotus fuerit a macula p̄cti: iuxta illud Apoc. xii. Non intrabit in eā aliqd̄ coinqnatū. Si autē intelligat de lotioē corpali traliter: tūc Bm Origen. dubium est qud̄ ille qdā ob reverētiā ielu nō permittebat lauare pedes suos: nō habeb partē cū filio dei. Et r̄ndet Nlico. de lyra. qdā sicut aliqd̄ est illicitū nō ex sui natura: sed t̄m qdā prohibitus: vt p̄t̄ de ligno vertito p̄sumo parēti: ita s̄līt̄ aliqd̄ est necessarium ad salutē: non ex sua natura: sed ppter preceptum dei vel p̄lati: t̄ sic erat in p̄posito. Ex quo cum ipsi volebat simpliciter hoc facere. p̄t̄ nos de necessitate salutis tenebat hoc sustinere. Sed cum a ipso fuit reprehendens r̄ndit. Dñe nō t̄m pedes meos sed t̄ manus t̄ caput. q. d. prius sustinet a te p: totū corporis lauari qdā a te legat: qdā quis esset durū fibris magis suis a seruire: t̄m graui illi erat ab ipso leparari. Cū d̄: in itinerario clementis qdā q̄ncunq; Petri memo: erat dulcissime societatis ippi resolutebaf in lachrymas: ita qdā facies eius austera videbatur: t̄ frequenti lachrymarum fluru. Dicit ī iesus. Qui lotus est sc̄s p: baptismum non indiget: nisi vt pedes lauer. i. affectus. qdā vt dicit Aug. in expositione bnius passus. Si aliqua baptizatio statim moriat euolat ad patria nec idiget alia qua alia lotione: sed si supuinat inde ger lotioē pedum: id est affectionē metis. Subdit adhuc ip̄sus. Vos mundi estis: sed nō oēs. Ubi Aug. hoc qdā sine quereremus ipse euangelista patefecit adiungens. Sciebat enim quidam esset qui traderet eum. Et Origen. Qd̄ ergo dicit: vos mundi estis: referat ad xj. qdā nō subdit. sed nō oēs: dicit ppter iudā existētem immundū. Segnatur euangelista. Pōtq; ergo lauit pedes discipulorū suorum accepit vestimenta sua: t̄ cum recubuissest iterum dedit eis. Scitis qd̄ fecerim vobis: Vos vocatis me magister t̄ die t̄ bene dicisti sum etem. Si ergo laui pedes vobis ego dñs t̄ magis: vos debetis alter alterius lauare pedes. i. pietatis: bene gratitatis: t̄ humilitatis obsequia iniunctem exhibere: qm̄ hec est via per quā acquirit beatā vita. Ergo vt sacra cōmunionis nobis p̄ficiat: dem⁹ operas vt in his septē premissis exemplis iniunctur dñm ielus xp̄m vt sic tandem admittamus ad cenā illā magnōz in qua oēs electi pascunt: reficiunturq; dñs vi nō dei: qdā est bñdicari iela sc̄lo. Am-

Feria V. in cena dñi. Sermo LXVII

Feria quinta in cena dñi. de celebra-
tione missæ ac eius significatione: nec
non et illius auditio. Sermo. lxvii.

B^rificat^e sa

crificū iusticie: et spera-
te in dño. Illuminari p/
phete vba sunt ista pō.

un. Possunt ac debent
oēs fideles sperare vberem fructū se-

fore suscepuros ex frequenti oblatione
sacrificū imaculati dei nostri iehu xpī:

qui quotiescumq; missæ debite celebra-
tur offertur p/ prius atq; defunctis. Et

lx nō oēs possunt parati semper et
quotidie sanctissimum sacrum suscipe:

verunt nō p/ iuanū suauissimo ei⁹ fru-
ctu cum assūlunt fideliter et devote qn

a sacerdonb⁹ p/ secrat. Un Aug. de pse.
di. ii. in. c. vt quid. ait: Ut qd paras dē

tē aut ventre crede et manducaſti. Qm̄i
autē pleriq; cor habētes aridū et inde-

vorum negligenter suo tpe ad missas
audiēdas conueniunt: aut illas audiūt
minus reverenter: iccirco in hoc sermo-

ne de missa loquemur: ad quā nos in-
uitat pp̄heta in vbi ppositis: exhortan-

tans etiam eos qui non sunt sacerdo-
tes ut velint adesse in celebratione tā-
ti mysterij: sperantes ob id cōsequi co-

piaſa munera gratie dei. De missa ita-
g tractatur tria mysteria principalia
declarabimus.

Primum erit de celebratione.

Secundum de significatione.

Tertium de auditione.

Qd triplex regula est obseruanda in
celebratione missæ: scilicet loci temporis:
et modi.

Laplin. i.

Rimū mysterium de missa
declaranduz est de ei⁹ cele-
bratione. Nam ut ait Hu-
go. lib. de sacris. Missa nil
aliud est qd consecratio en-
charistie: qd ideo dī missa: qd mitit ho-
stia v/ oblatio. Vel sicut dicit magister di-
uin. qrti. Missa dī: qd mititur celestis
missus: qd ut expōit Juno, est magni cō-

silij angelz. Iste in quā mittit ad cōfes-
tatione crādū: qd ille est sacerdos insibilis do-

min⁹ iehu xpī qd p/ secrat et cōficit hoc
sacrum vbiq; cōficiat. Vei v/ missa

qd pplus fidelis p ministeriū sacerdos
tis pces et vota et oblationes deo mit-
tit. En celebrandā est cum obseruatio-

ne triplicis regule.

Prima est loci.

Secunda temporis.

Tertia modi.

Qd prima regula obseruāda in celebra-
tione missæ est loci. Ut em⁹ inq̄t Rich.

in. iii. di. xiiii. ar. iii. q. i. Lōciter nō licet
missaz celebrare in loco nō sacro: qd sic

instituit ecclia. ut p̄tz de pse. di. i. c. si-
cut. c. missaz. c. hic ergo. r. c. null⁹ p̄sby-

ter. Lur⁹ in lūcūdōis rō fuit: qd i sacra-
mento altaris qd in missa p/ secrat: con-

tineſ ille qd est summe letūs et totū nre
sanitatis cā effectiue inquātū deus: et

memorie inquātū hō. In casu tamē
magnē necessitatē p̄mittunt iura cele-

brari in loco non sacro: si tñ tabula sit
cōsecrata: ceteraq; sancta mysteria ad

illud officiū p̄tinēta ibi affuerint sicut

cum ecclie oēs fuerint in cēle: vel cum
hoies essent in itinerē: vel cum adesset

alia aliq; legitima et rōnabilis causa: in

qd casib⁹ cū licētia epi celebrare licet
in loco nō sacro. Lōcedit tñ frāxibus

predicatoib⁹ et minorib⁹ exigēte legiti-

ma cā v̄puta duz essent p̄dicates: v̄bū
dei in publicis cāpis vel plateis: aut i

slib⁹ celebrare cu altari viatico absq;

licētia ab epo postulata vel ipetrata:

quod p̄tz eſt de pule. et privil. exces. c.

in his. vbi sic habeſ: In his qd ad cultū

diuinum facere dignoscurt non malis-

gnā: sed benigna esset potius interpre-

tatio facienda. Un mirari copelūmūr

qd cū fratrib⁹ predicatorib⁹ et minorib⁹

durerimus indulgendū: ut vbiq; fuerint

fuerint sine parochialis iuri⁹ p̄iudiſ

cio: cu altari valeat viatico celebzare.

Quidā numis stricte interpretādo in-

dulgentiā nostrā uitunt asserere qd per

ea dici fratres p̄ieter p̄ielatoz assent-